

Završni seminar na projektu ENCRO - zaključci i preporuke

U Zagrebu, 14. svibnja 2013. održan je Završni seminar na projektu ENCRO. Događanje je okupilo 63 sudionika, prvenstveno predstavnika gradova i općina, organizacija civilnog društva i obrazovnog sektora. Sudionicima su predstavljene sve provedene projektne aktivnosti te pobjednički projekti Natjecanja u uštedi energije i energetske učinkovitosti.

U drugom dijelu događanja održane su tri radne grupe na kojima se raspravljalo o načinima na koje gradovi i općine mogu potaknuti ulaganja u održivu energetiku, obrazovanju mladih iz područja uštede energije i energetske učinkovitosti te obrazovanju odraslih. Tijekom rasprava naglasak je bio stavljen na osmišljavanje ideja o mogućim budućim aktivnostima koje mogu biti provedene te su grupe došle do zajedničkih zaključaka i preporuka.

Radna grupa 1 - *Kako gradovi i općine mogu potaknuti ulaganja u održivu energetiku*

1. Važan preduvjet kvalitetnog planiranja i provođenja aktivnosti je zapošljavanje osobe koja barem dio radnog vremena provodi na tim pitanjima:

- iskustvo pokazuje da bi bilo dobro da gradska uprava koja na budžetnoj stavci „energija“ troši oko 1 milijun eura ima jednu zaposlenu osobu na puno radno vrijeme.

2. Prvi koraci – provedba mjera na objektima u vlasništvu grada, provođenje info-kampanja i edukacije:

- u objektima u vlasništvu gradova i općina, velik broj mogućih aktivnosti predviđen je već i samim zakonskim okvirom područja energetike; puna primjena svih zakona i podzakonskih akata već bi sama po sebi donijela velik napredak,
- u početku provedbe aktivnosti vezanih uz energetske uštede i energetske učinkovitost u privatnom sektoru, veći dio financijskih sredstava treba usmjeriti na informiranje (EE kutak, kampanje, mediji), a manje u infrastrukturu (sufinanciranje, olakšice, FZOEU, EU/OP/LIFE); kasnije, s porastom svijesti građanstva, taj se omjer mijenja.

3. Mogućnosti koje se javljaju i koje je poželjno iskoristiti za što uspješnije provođenje programa ulaganja:

- suradnja i širenje informacija preko civilnog sektora,
- sudjelovanje u EU projektima,
- projekti povezani s održivim energetske razvojem moraju postati dijelom razvojne strategije JLS-a,
- osnivanje regionalnih energetske agencija,
- važno je u skorašnjem periodu osmisliti što s UNDP-ovim aktivnostima (projekt EE - *Poticanje energetske efikasnosti u Hrvatskoj*, projekt SGE - *Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama u Hrvatskoj*, projekt ISGE - *Informacijski sustav za gospodarenje energijom*) nakon što se UNDP povuče iz Hrvatske.

Radna grupa 2 – *Obrazovanje građana za ulaganje u održivu energetiku*

1. Oslobođanje od plaćanja komunalnog doprinosa dobar je alat za poticanje građana, ali služi samo kao motivacijski faktor, odnosno nedostaje mu edukativna komponenta.

2. S obzirom na to da se pokazalo da stimulacija novcem nije dovoljan motiv, predložene su aktivnosti edukativnog karaktera te akteri koji su ih u mogućnosti provesti:

- UNDP-ovi EE Uredi su važne točke u informiranju građana – važno je učiniti njihovu ulogu u educiranju građana aktivnijom,
- nastaviti edukaciju za energetske savjetnike koju je dosad držao UNDP,
- upravitelji zgrada i vijeća mjesnih odbora trebaju ojačati ulogu prenošenja informacija između građana i JLS-a,
- organizirati stručne tematske radionice (važna je uloga lokalnih medija u informiranju),
- predstavljati primjere dobre prakse te poticati multiplikaciju,
- financijske institucije trebaju predstaviti svoje projekte povoljnijeg („zelenog“) kreditiranja,
- „5 minuta dobre prakse“ – tip emisije koji bi se mogao pojavljivati u lokalnim medijima.

3. Najpoželjnije rješenje bilo bi da jedinica lokalne samouprave ponudi integriranu vrstu postupka, odnosno educira građane i sufinancira projekte.

Radna grupa 3 – Obrazovanje mladih/učenika o održivoj energetici

1. Prepreke kvalitetnoj edukaciji:

- u srednjim školama sustav je zastario, ne prati tržište, niska je razina opremljenosti,
- u osnovnim školama teme održive energetike pojavljuju se u kurikulumu fizike te tehničke kulture, ali inicijativa za educiranje učenika uvelike ovisi o entuzijazmu profesora i ravnatelja.

2. Teme održive energetike pojavljuju se u kurikulumu Građanskog odgoja i obrazovanja koji sadrži dimenziju obrazovanja za održivi razvoj, a trenutno je u procesu uvođenja u osnovne i srednje škole.

3. Uloga MZOS-a i škola:

- uvesti izborni predmet (i uložiti napore da se omasovi, poput drugog stranog jezika i vjeronauka),
- uvesti izvannastavne aktivnosti, primjerice terenske posjete.

4. Uloga organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave:

- edukacija za profesore – organiziranje radionica i konferencija,
- edukacija za učenike - preko Interneta (ponajprije društvenih mreža) kao dobar kanal za dopiranje do mlađih generacija,
- organizacija ljetnih edukativnih kampova,
- praćenje natječaja (EU i tvrtke npr. HEP),
- organizacija natjecanja (U4Energy – na europskoj razini, ENCRO Natjecanje u uštedi energije i energetske učinkovitosti – na nacionalnoj razini) - osim priznanja rezultira i širenjem primjera dobre prakse.

5. Određen broj škola u Hrvatskoj već aktivno provodi projekte vezane uz održivu energetiku:

- njima bi poticaj za daljnje djelovanje u tom smjeru bilo dati im neku vrstu priznanja (primjerice nagrade na natjecanjima),
- važno je potaknuti ih na prijenos znanja, npr. mogli bi predstaviti provedene projekte na županijskim i međuzupanijskim skupovima te skupovima ravnatelja.